

Indstilling

Til Byrådet
Fra Magistratsafdelingerne:
Børn og Unge (MBU), Sundhed og Omsorg (MSO) samt
Sociale Forhold og Beskæftigelse (MSB)
Dato 26.maj 2021

Etablering af en samlet Børneterapi

Rådmændene for MSO, MSB og MBU ønsker at skabe sammenhæng i indsatsen til børn med motoriske vanskeligheder. Derfor forslås etablering af Børneterapien.

1. Resume

Denne indstilling rummer et forslag om etablering af en samlet Børneterapi på tværs af MSO, MBU og MSB samt en udvidelse af Børneteamet i MSO.

Børneterapien vil udgøre en samlet indsats i forhold til vejledning, træning og rådgivning til børn med motoriske vanskeligheder og fysiske funktionsnedsættelser. Børneteamet i MSO vil varetage den samlede indsats i forbindelse med tildeling af hjælpemidler til børnene i både hjemmet og dagtilbud/skole.

I dag oplever mange familier, at systemet er svært at gennemskue, og at der er mange kontaktpunkter. Det er ønsket, at den nye organisering skal mindske antallet af kontakter for børnene og lette koordineringen for forældrene.

Børneterapien er ikke en adgang til alle kommunale tilbud til børn med funktionsnedsættelser, men en indgang til vejledning og træning ved motoriske vanskeligheder. Sammenhængen for familien sker via tæt koordinering mellem Børneterapien og Børneteamet, samt gode samarbejdsrelationer i øvrigt.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles, at byrådet:

1. Beslutter, at der etableres en samlet Børneterapi. Dette indebærer en overflytning af ansvarsområder mellem MSO, MSB og MBU, som beskrevet i afsnittet omkring ydelser og i bilag 1.
2. Bemyndiger rådmændene for MSB og MBU til at træffe beslutning om overflytning og placering af hjemmetræningsområdet.

3. Bemyndiger rådmændene for MBU og MSO til på baggrund af evaluering at træffe beslutning om evt. overflytning og placering af hjælpemiddelområdet for børn.

3. Baggrund

Organisatorisk set er den nuværende praksis målrettet børn med motoriske vanskeligheder, opdelt mellem tre magistratsafdelinger, MSB, MSO og MBU. Opdelingen sker jf. lovgivning og sektoransvarsprincipperne. Det medfører en stor kontaktflade for familierne, og kræver et stort koordineringsarbejde af forældrene.

Derfor blev der i efteråret 2019 nedsat en tværmagistratslig styre- og arbejdsgruppe, der skulle undersøge mulige løsninger. Med udgangspunkt i gruppens arbejde besluttede rådmændene i maj 2020 at arbejde mod en mere samlet indsats - etablering af Børneterapien. De tre politiske udvalg blev orienteret om beslutningen 2. september 2020.

Herefter fulgte en undersøgelsesfase, der havde til formål at beskrive mulige tværmagistratslige løsninger på baggrund af forsknings- og erfaringsbaseret viden og dokumentation. Der er afholdt fire dialogmøder med hhv. borgere, brugerorganisationer og fagpersoner, samt foretaget interviews med relevante samarbejdspartnere og udvalgte kommuner. Der er desuden etableret to følgegrupper¹, der løbende afholdes møder med.

Forskning viser, at en tidlig og koordineret indsats i barnets hverdag er vigtig for barnets sundhed, trivsel, læring og udvikling. Samarbejde mellem relevante voksne kan fremme barnets motorik og forebygge sekundære konsekvenser² af motoriske vanskeligheder³.

Visionerne med etableringen af Børneterapien er, at:

- Familierne oplever, at antallet af kontakter er reduceret, særligt i tilfælde, hvor flere kontakter fra samme faggruppe tidligere var i berøring med barnet
- Familierne oplever, at kompleksiteten og behovet for koordinering er reduceret
- Familierne oplever, at der er én indgang til fysio- og ergoterapeutisk vejledning og træning til børn i Aarhus Kommune
- Samarbejdspartnere i almen praksis og hospitalsregi oplever, at samarbejdet med kommunen om disse børn er mere enkelt
- Vejledning/træning sker tæt på børnenes dagligdag, så børnene oplever sig inkluderet i hverdagen i dagtilbud eller skole

¹ En med fagpersoner og en med familier og brugerorganisationer

² Øget risiko for depression, angst og fedme

³ Best practice principles for management of children with developmental coordination disorder (DCD): Results of a scoping review, C. Camden et. al.

- Muligheden for specialiseret vejledning af personale i dagtilbud og skoler er styrket, så pædagoger/lærer oplever sig bedre klædt på til at støtte barnet i de daglige aktiviteter i dagtilbuddet eller skolen
- Medarbejdere oplever et stærkt fagligt miljø omkring træning og vejledning af barnets fysiske vanskeligheder, samt at koordineringen af indsatserne omkring barnet er blevet meget nemmere.

Visionerne understøttes af Aarhus Kommunes Børne- og Ungepolitik, hvor fokus er på barnets muligheder for at udvikle sig samt opleve inklusion og fællesskab. Der er desuden en kobling til Aarhusmålene, Aarhus Kommunes Handicappolitik og Borgerens MSB.

4. Effekt

Færre kontakter og mindre koordinering for familierne

Med Børneterapien vil børn på samme niveau som i dag have mulighed for vejledning, træning og bevilling af hjælpemidler. Børneterapien tilbyder fysio- og ergoterapeutiske indsatser samt musikterapi. Ydelserne leveres fremadrettet fra to tæt koordinerede enheder – en for hjælpemidler (MSO) og en for vejledning og træning (MBU). Derved mindskes antallet af kontakter og kompleksiteten for familien samtidig med, at det nuværende serviceniveau fastholdes.

I dialogen med forældre og brugerorganisationer har det været afgørende for styregruppen at få perspektiver på: 1) Hvordan ydelserne på området opleves i dag, samt 2) Hvad der bør forbedres. Det er tydeligt, at mange familier oplever indsatserne usammenhængende, tidskrævende og direkte opslidende. Også samarbejdspartnere og fagpersoner oplever, at forældrene er pressede, og de har selv svært ved at finde ud af, hvor de skal henvende sig. Børneterapien skal imødekomme behovet for:

- Sammenhængende indsats ved vejledning og træning
- Øget fokus på familien som helhed
- Øget vejledning og træning i barnets nærmiljø
- Ét samlet team til bevilling af hjælpemidler

Tættere på barnets hverdag

Børneterapien påtænkes primært at være udekørende. Det modtages positivt af forældre og brugerorganisationer. For nogle af småbørnene, som ikke har fået en diagnose, er der tale om en motorisk forsinkelse. I disse tilfælde kan forældre og pædagoger sammen vejledes i institutionen, uden at barnet stigmatiseres. Hos børn med diagnoser, f.eks. Cerebral Parese, kan det ifølge forældre ”give voldsomme afbræk i børnenes hverdag at skulle køres rundt til træning”⁴. Der skal dog være en opmærksomhed på afvekslingen

⁴ Citat fra følgegruppemøde den 24.11.20

mellem terapi i nærmiljøet og i specialindrettede terapirum. Fordeling skal vurderes efter barnets behov.

Kendskab til barnet

Børneterapien er et tilbud til børn med komplekse og sammensatte funktionsnedsættelser. Børn med hhv. kognitive udfordringer og udviklingsforstyrrelser har i mange tilfælde også motoriske vanskeligheder. Disse børn vil kunne modtage en motorisk indsats ved fysio-, ergo- eller musikterapeut. Forældrene ønsker, at det skal være den samme person, som går igen – ”en med grundigt kendskab til mit barn”.

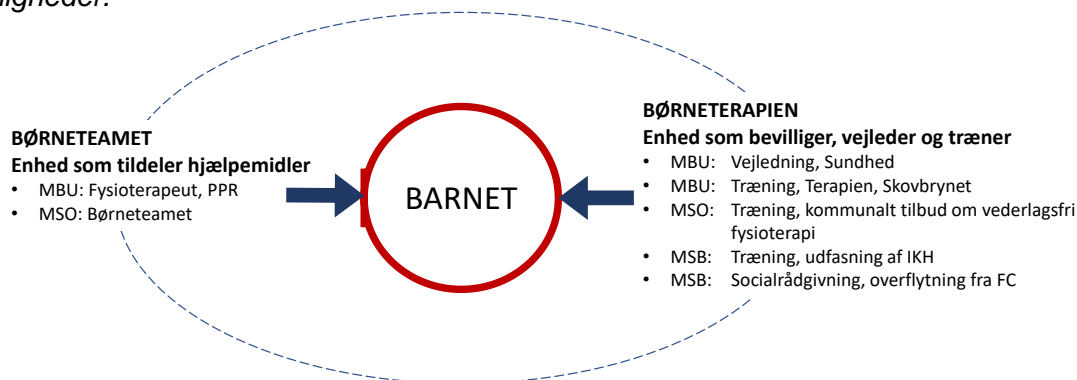
Specialiseret indsats

En specialiseret viden om målgruppen og et højt fagligt niveau er et stort ønske fra både familier, brugerorganisationer og fagpersoner. Det er ambitionen, at Børneterapien har fysio-, ergo- og musikterapeuter, der er specialiserede på børneområdet.

5. Ydelse

Børneterapien tilbyder rådgivning, vejledning og træning til børn og unge med motoriske vanskeligheder og fysiske funktionsnedsættelser. Tildeling af hjælpemidler samles i Børneteamet i MSO, der fremadrettet vil varetage tildelingen af hjælpemidler i hjemmet, dagtilbud og skole. Se bilag 1.

Figur 1. Aarhus Kommunes tilbud til børn med motoriske vanskeligheder.

Ved etablering af Børneterapien og udvidelse af Børneteamet fastholdes det nuværende serviceniveau, og der skabes bedre sammenhæng mellem indsatserne omkring barnets motoriske vanskeligheder. Familiernes kontakter i Aarhus Kommune bliver færre.

Etablering af Børneterapien

Etablering af Børneterapien vil kræve følgende ændringer:

- I MBU samles den specialiserede fysioterapeutiske vejledning til skoler og dagtilbud samt de terapiydelser, der i dag leveres af Skovbrynet.

- I Børneterapien etableres et kommunalt tilbud om vederlagsfri fysioterapi til børn og unge (0-19 år)⁵. I dag tilbydes dette udelukkende af private fysioterapeuter. Terapeuterne i Børneterapien vil have et indgående kendskab til arbejdet med børn og tilbyde træning i barnets nærmiljø. Derved øges sammenhængen for børn, som i forvejen har kommunale indsatser.
- Børneterapien vil varetage de opgaver, der i dag købes via abonnementsaftalen på børneområdet med Institut for Handicap og Kommunikation (IKH). Familiecenteret i MSB og Skovbrynet i MBU har i de senere år øget samarbejdet i forhold til børn med motoriske vanskeligheder. Skovbrynet tilbyder specialiseret træning til børn og har løbende overtaget opgaver, der tidligere blev købt hos IKH. Med henblik på at skabe sammenhæng for familierne og pga. de gode erfaringer hos Terapien, Skovbrynet, opsiges aftalen med IKH med virkning fra 2022.
- Socialrådgivere fra MSB overflyttes til og indgår i Børneterapien. Der sikres et tæt samarbejde og faglig sparring med Familiecenteret, MSB. I samarbejde med terapeuterne i Børneterapien vil socialrådgiverne sikre, at lovgivningen overholdes og forvaltes ensartet, herunder bevilling af halv behandlingsmæssig friplads. Socialrådgiverne vil have en koordinerende funktion i de mest komplekse sager.

Både socialrådgivere og terapeuter i Børneterapien vil have fokus på sammenhæng mellem indsatserne, som barnet modtager i eller uden for kommunen. De skal bidrage til, at der opleves en helhedsorienteret og velkoordineret indsats.

Da Børneterapien skal have mulighed for at bevilge visse former for hjælp og støtte efter Serviceloven⁶, skal der ske ændring af styrelsesvedtægten for Aarhus Kommune⁷. Ændringerne indskrives i forbindelse med revideringen af vedtægten ved Kommunalvalget i efteråret 2021.

Udvidelse af Børneteamet i MSO

Tildelingen af hjælpemidler i skole og dagtilbud flyttes fra PPR i MBU til Børneteamet i MSO, så al tildeling af hjælpemidler til familierne er samlet et sted. Børn i målgruppen kan have behov for flere typer af hjælpemidler⁸. Med denne organisering bevares den tætte tilknytning til de fagpersoner i MSO, der varetager sagsbehandlingen på området.

⁵ Vederlagsfri ridefysioterapi indgår ikke.

⁶ Bestemmelserne i §§ 11, stk. 7, 52, stk. 3, nr. 9 samt eventuelt 32 a

⁷ Børneterapien skal tilføjes som punkt under afsnittet om MBU

⁸ Blandt andet personlige, kropsbårne hjælpemidler, syns-, høre- og kommunikationshjælpemidler, samt handicapbiler og boligindretning.

Medarbejderne fra Børneteamet skal være til stede i Børneterapien mindst to dage om ugen. De vil i den forbindelse koordinere den samlede indsats omkring bevilling af hjælpemidler, biler og boligtilretning. Organiseringen skal sikre høj faglighed i bevillingen af hjælpemidler samt en bedre koordinering.

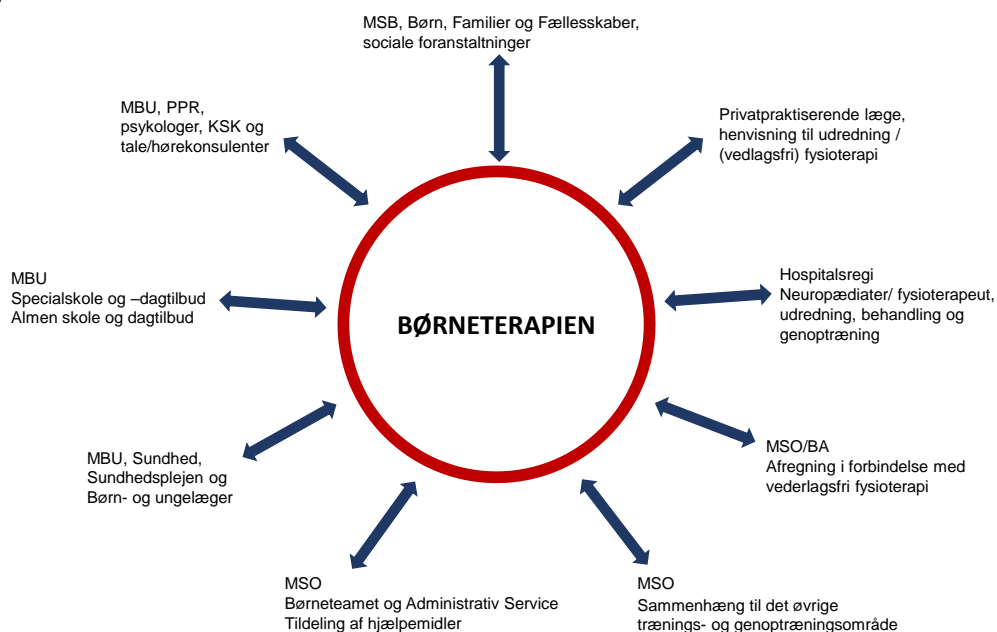
6. Organisering

Børneterapien placeres organisatorisk i Sundhed, Pædagogik og Forebyggelse i MBU. Der vil være et tæt og forpligtende samarbejde med MSO og MSB.

Snitflader

Børneterapien er ikke en adgang til *alle* kommunale tilbud til børn med funktionsnedsættelser, men en indgang til vejledning og træning ved motoriske vanskeligheder. Funktionsnedsættelser viser sig individuelt ved børnene – og ofte både psykisk og fysisk. Derfor skal Børneterapien kobles tæt til blandt andet Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (MBU), *Børneteamet (MSO)*, Børn, Familier og Fællesskab (MSB) og andre relevante tilbud.

Figur 2. Oversigt over nærmeste samarbejdspartnere i Børneterapien.

Det er afgørende, at familier og brugerorganisationer oplever de forbedringer, der er skitseret i visionerne. Derfor fastholdes dialogen med forældre og brugerorganisationer under etableringen af Børneterapien. Desuden skal medarbejderne spille en aktiv rolle i udviklingen af en fagligt kompetent og specialiseret Børneterapi.

Der prioriteres en løbende og tæt opfølgning af udviklingen af den samlede indsats. Bl.a. evalueres Børneterapien og samlingen af hjælpemiddelområdet i Børneteamet i foråret 2023 på følgende parametre: 1) Indfrielse af visioner, 2) snitflader og 3) økonomiske

forudsætninger i forhold til fastholdelse af serviceniveau. Der vil i evalueringen være særligt fokus på borgernes perspektiv og oplevelse.

På baggrund af evalueringens resultater i 2023 anmodes Byrådet om at bemyndige rådmændene for MBU og MSO til at træffe beslutning om evt. overflytning og placering af hjælpemiddelområdet.

Byrådet anmodes desuden om at bemyndige rådmændene for MSB og MBU til at beslutte, om ydelser koblet til hjemmetræning kan organiseres mere hensigtsmæssigt for familierne. I 2021 undersøges hjemmetræningsområdet nærmere, og der fremlægges en evaluering. Undersøgelsen skal afdække, hvordan der skabes den bedst mulige sammenhæng for familierne. Rådmændene vil på baggrund af ovenstående bemyndiges til at tage stilling til en eventuel overflytning til MBU.

7. Ressourcer

Da der er tale om en fastholdelse af serviceniveauet, foreslås det, at driften af Børneterapien og Børneteamet er udgiftsneutral. Altså finansieres enhederne af eksisterende midler på området.

Etableringen af Børneterapien vil medføre en række udgifter til lokaler, ledelse i opstartsfasen (efterår 2021) samt løbende understøttelse og opfølgning over de første to år. Udgifterne fordeles mellem magistratsafdelingerne. Det afsøges fortsat, hvilke lokaler der kan rumme Børneterapiens handicapvenlige indgang, terapirum og kontorfaciliteter.

MBU
Underskrift rådmand

/

Underskrift direktør

MSB
Underskrift rådmand

/

Underskrift direktør

MSO
Underskrift rådmand

/

Underskrift direktør

Bilag

Bilag 1. Oversigt over indsatser i Børneterapien og Børneteamet

Pædagogik og Forebyggelse

Antal tegn: 13.861

Sagsbehandler: Karen Mette
Hansen og Line Wohlstrand

Tlf.: 51575901

E-post: kamh@aarhus.dk